

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy, soudkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudce JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobkyně: **T.-A. D.**, zastoupené Mgr. Pavlem Maršálkem, advokátem se sídlem Vrchlického 802/46, Liberec, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytů cizinců**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 14. 2. 2019, č. j. MV-9089-5/SO-2019, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, ze dne 17. 1. 2020, č. j. 59 A 23/2019 – 39,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, ze dne 17. 1. 2020, č. j. 59 A 23/2019 – 39, **se zrušuje.**
- II. Rozhodnutí žalované ze dne 14. 2. 2019, č. j. MV-9089-5/SO-2019, **se zrušuje a věc se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- III. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení o žalobě a o kasační stížnosti částku 15.800 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Pavla Maršálka, advokáta.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně podala dne 15. 10. 2018 žádost o prodloužení doby platnosti povolení k trvalému pobytu ve formě zaměstnanecké karty.

[2] Dne 12. 12. 2018 Ministerstvo vnitra (dále jen „správní orgán I. stupně“) nevyhovělo žádosti a trvalý pobyt podle § 44a odst. 11 ve spojení s § 46e odst. 1 a s § 37 odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), neprodloužilo. Žalobkyně totiž byla dne 18. 5. 2017 pravomocně odsouzena za spáchání úmyslného trestného činu porušení předpisů o nálepkách a jiných předmětech k označení zboží podle § 244 odst. 1 *alinea* zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, k trestu obecně prospěšných prací ve výměře 200 hodin a trestu propadnutí věci.

[3] Žalobkyně se proti rozhodnutí odvolala, avšak žalovaná její odvolání zamítla.

[4] V žalobě proti rozhodnutí žalované uvedla, že napadeným rozhodnutím bylo zasaženo do lidských práv žalobkyně, byla opomenuta zásada přiměřenosti podle § 174a zákona o pobytu cizinců, bylo nesprávně aplikováno správní uvážení, došlo k nesprávnému hodnocení důkazů a porušení předpisů o dokazování.

[5] Krajský soud žalobu zamítl. Zdůraznil ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, z níž vyplývá, že při střetu práva na ochranu rodinného života cizince a veřejného zájmu na ochraně společnosti provedl v případě spáchání úmyslné trestné činnosti test proporcionality již zákonodárce. Výjimkou z výše uvedených závěrů by byla situace, kdy by zásah do života cizince dosahoval takové intenzity, u které by bylo třeba zvažovat zmírňující správní uvážení či neaplikaci konkrétního právního předpisu (srov. např. rozsudky ze dne 24. 9. 2015, č. j. 6 Azs 163/2015 – 47, ze dne 23. 3. 2017, č. j. 10 Azs 249/2016 – 47, či ze dne 14. 3. 2018, č. j. 5 Azs 214/2017 – 37). Veřejná moc však není zbavena povinnosti poskytnout cizinci v odůvodněných případech ochranu jeho soukromého a rodinného života dle čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“).

[6] V posuzované věci se žalobkyně domáhala posouzení přiměřenosti rozhodnutí vzhledem k tomu, že neprodloužením platnosti jejího povolení k dlouhodobému pobytu ve formě zaměstnanecké karty by došlo k podstatnému zásahu do osobního a rodinného života. V případě vycestování by žalobkyně nemohla poskytovat výživu svému nezletilému synovi narozenému dne 16. 2. 2018 a ztratila by kontakt s manželem, neboť oba mají na území České republiky povolen dlouhodobý pobyt.

[7] Žalovaná se v napadeném rozhodnutí zabývala možností aplikace čl. 8 Úmluvy a shledala, že v případě žalobkyně není taková ochrana odůvodněná. Z uvedených tvrzení žalobkyně žalovaná nedovodila žádné konkrétní důvody, pro které by nebylo možné realizovat rodinný a soukromý život její a členů její rodiny v Mongolsku. Žalobkyně neuvedla žádné konkrétní důvody, které by ukazovaly na nemožnost vést její rodinný a soukromý život v zemi původu a aktivovaly by extrateritoriální účinek čl. 8 Úmluvy. Postupu žalované tedy soud přisvědčil.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalované

[8] Proti rozsudku krajského soudu podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížnost. Dle ní je rozsudek krajského soudu založen na nesprávném právním posouzení dle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s. ř. s.), skutková podstata, z níž žalovaná v napadeném rozhodnutí vycházela, nemá oporu

v provedeném dokazování dle § 103 odst. 1 písm. b) téhož zákona a je nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů dle § 103 odst. 1 písm. d) téhož zákona.

[9] Podle čl. 8 odst. 2 Úmluvy lze do práva na soukromý a rodinný život zasahovat jen v případech, kdy je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných. Trestný čin stěžovatelky byl nízké společenské škodlivosti a její odsouzení je již téměř rok zahlazeno, případ nenaplnuje žádnou z výjimek dle čl. 8 odst. 2 Úmluvy. Podle čl. 17 směrnice Rady 2003/86/ES o právu na sloučení rodiny „[č]lenské státy berou náležitě v úvahu povahu a pevnost rodinných vztahů dotyčné osoby a dobu trvání jejího pobytu v členském státě, jakož i existenci rodinných, kulturních a sociálních vazeb se zemí původu v případě“. Podle čl. 5 odst. 5 téže směrnice „[p]ři posuzování žádosti členské státy dbají na to, aby byl brán náležitý ohled na nejlepší zájmy nezletilých dětí.“ Krajský soud výše uvedená ustanovení nezohlednil.

[10] Neprodloužením zaměstnanecké karty je žalobkyně nucena ukončit pobyt v České republice, nemůže zajistit svému dvouletému synovi výživu a ztratí kontakt se svou rodinou (manželem a synem). Došlo by tak k podstatnému zásahu do rodinného a soukromého života (i dle čl. 10 a 32 Listiny základních práv a svobod) nejen stěžovatelky, ale také jejího syna a manžela, kteří na jejím trestném činu nenesou žádnou odpovědnost.

[11] Při posuzování zásahu do práv stěžovatelky má být brána v potaz řada faktorů (srov. bod 39 rozsudku ze dne 31. 1. 2006, ve věci *Rodrigues da Silva a Hoogkamer proti Nizozemsku*, č. stížnosti 50435/99, a v body 57 a 58 rozsudku velkého senátu ze dne 18. 10. 2006, ve věci *Üner proti Nizozemsku*, č. stížnosti 46410/99). Krajský soud však nedostatečným způsobem vyložil své úvahy, které jej vedly k tomu, proč neshledal u žalobkyně dostatečné rodinné důvody pro užití zmírňujícího právního uvážení vzhledem k jejím osobním poměrům a vztahu k České republice.

[12] Pro výše uvedené stěžovatelka navrhl zrušit rozsudek krajského soudu a věc mu vrátit k dalšímu řízení. Ke kasační stížnosti stěžovatelka připojila návrh na přiznání odkladného účinku.

[13] Žalovaná se ztotožnila se závěry krajského rozsudku.

III. Právní posouzení Nejvyšším správním soudem

[14] Kasační stížnost je včasná, přípustná a žalobkyně je řádně zastoupena advokátem. Důvodnost kasační stížnosti soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněného důvodu a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[15] Kasační stížnost je důvodná.

[16] Jelikož stěžovatelka napadá rozsudek krajského soudu také pro jeho nepřezkoumatelnost, zabýval se Nejvyšší správní soud nejprve touto námitkou, protože by

bylo předčasné, aby řešil právní posouzení věci samé, pokud by byl napadený rozsudek nepřezkoumatelný.

[17] Jak vyplývá z konstantní judikatury Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu, má-li být soudní rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být patrné, jaký skutkový stav vzal soud za rozhodný, jakým způsobem postupoval při posuzování rozhodných skutečností, proč považuje právní závěry účastníků řízení za nesprávné a z jakých důvodů považuje argumentaci účastníků řízení za nedůvodnou (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97 a ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06, a rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004 - 62, a ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008 - 75). Meritorní přezkum rozsudku je tak možný pouze za předpokladu, že se jedná o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč soud rozhodl tak, jak je uvedeno v jeho výroku. Tato kritéria napadený rozsudek splňuje, neboť je z jeho odůvodnění zcela zřejmé, jakými úvahami byl při posouzení věci v rozsahu žalobních bodů krajský soud veden a k jakému závěru na jejich základě dospěl. Skutečnost, že stěžovatelka se závěry prejudikatury a krajského soudu nesouhlasí, nepředstavuje důvod pro zrušení napadeného rozsudku pro (namítanou) nepřezkoumatelnost. Námitka tak není důvodná.

[18] Důvodnou však je námitka, že došlo k nesprávnému výkladu čl. 8 Úmluvy.

[19] Správní orgán I. stupně ve svém rozhodnutí posoudil přiměřenost dopadů do rodinného a soukromého života stěžovatelky dle § 174a zákona o pobytu cizinců. Přiměřeným ho shledal toliko s přihlédnutím k tomu, že stěžovatelka spáchala úmyslný trestný čin. Ačkoliv sám uznává, že rozhodnutí bude mít potenciálně dopad do rodinného života stěžovatelky, dopad (či zásah) do tohoto práva blíže nerozvíjí.

[20] Žalovaná k čl. 8 Úmluvy citovala rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 10. 2016, č. j. 2 Azs 147/2016 – 20, a uzavřela, že aplikace tohoto článku není na místě.

[21] Stěžovatelka v průběhu řízení před správními orgány uvedla, že v České republice žije od roku 2015. Má zde (dnes již) dvouletého syna a manžela. Syn je na ní odkázán výživou. Uložený trest (veřejně prospěšné práce) již vykonala a došlo k zahlazení jejího odsouzení. Žádné jiné povinnosti stanovené českým právním řádem neporušila. Nemá ani žádné nedoplatky na daních, sociálním a zdravotním pojištění.

[22] Dle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu posuzování přiměřenosti dopadu rozhodnutí není omezeno pouze na ta rozhodnutí, u kterých to zákon o pobytu cizinců výslovně stanoví (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 8. 2015, č. j. 6 Azs 96/2015 – 30, či ze dne 20. 9. 2018, č. j. 10 Azs 127/2018 – 30). Přiměřenost dopadu rozhodnutí je třeba ke konkrétní námitce posuzovat i v případě zamítnutí žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu (srov. 22. 1. 2020, č. j. 10 Azs 256/2019 – 39 či ze dne 12. 3. 2020, č. j. 9 Azs 352/2019 – 33). Tato povinnost vyplývá přímo z čl. 8 Úmluvy, který Českou republiku zavazuje k respektu vůči soukromému a rodinnému životu každého jednotlivce.

[23] Při zkoumání přiměřenosti dopadů rozhodnutí do stěžovatelova soukromého a rodinného života je nutné identifikovat intenzitu zásahu do soukromého a rodinného života v důsledku napadeného rozhodnutí a intenzitu porušení zákona, které vedlo k jeho vydání. K tomu Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 6. 8. 2013, č. j. 8 As 68/2012 - 39, uvedl, že „[z]e samotné podstaty principu přiměřenosti plyne, že se poměřuje ‚něco k něčemu‘, zde tedy veřejný zájem spočívající v ochraně veřejného pořádku s právem na soukromý a rodinný život.“ Analogicky vztaženo na nyní posuzovaný případ tedy správní orgány musí poměřovat veřejný zájem na ochraně objektů chráněných trestním právem se stěžovatelčím právem na soukromý či rodinný život. To se však v projednávané věci nestalo. Správní orgány toliko konstatovaly, že stěžovatelka spáchala trestný čin, tudíž je rozhodnutí o neprodloužení pobytového titulu (zaměstnanecké karty) přiměřené. Výše uvedené povinnosti poměřovat „něco s něčím“ tedy nedostály. Nezohlednily navíc ani závažnost spáchaného trestného činu (resp. ohrožení veřejného zájmu). Bylo na místě zhodnotit celkovou povahu odsouzení trestním soudem, tedy nejen fakt spáchání úmyslného trestného činu (přčinu), ale též trestněprávní reakci na něj, tzv. volbu druhu a výše sankce, její výkon a další důsledky pro život pachatelky (zde její tvrzení o očekávaném budoucím zahlazení odsouzení hned po jeho výkonu, který byl prozatím odložen s ohledem na péči o nezletilé dítě). Závěry správních orgánů, jakož i krajského soudu, jsou proto dosti strohé, nedostatečné a nesprávné.

[24] Ostatně i v žalované uváděném rozsudku č. j. 2 Azs 147/2016 – 20 Nejvyšší správní soud poměřoval závažnost spáchaného trestného činu se zásahem do soukromého a rodinného života stěžovatele (srov. bod [21] an. shora citovaného rozsudku).

[25] Nepřihlédnutí ke skutečnostem uváděným stěžovatelkou (srov. bod [24] výše) není vadou dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., ale vadou spojenou s nesprávným výkladem čl. 8 Úmluvy dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[26] Návrh na odkladný účinek se v důsledku včasného rozhodnutí ve věci samé stal bezpředmětným, proto o něm soud samostatně nerozhodoval.

IV. Závěr a náklady řízení

[27] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou, a proto rozsudek krajského soudu zrušil (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Protože již v řízení před krajským soudem byly důvody pro zrušení rozhodnutí žalované, rozhodl soud tak, že za použití § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. současně zrušil i rozhodnutí žalované a věc jí vrátil k dalšímu řízení (§ 78 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Takto může soud postupovat i bez návrhu stěžovatelky. Zruší-li Nejvyšší správní soud i rozhodnutí správního orgánu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je tento správní orgán vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 78 odst. 5 s. ř. s.).

[28] Nejvyšší správní soud je posledním soudem, který o věci rozhodl, proto musí určit náhradu nákladů celého soudního řízení. Ve vztahu k výsledku celého soudního řízení je pak nutno posuzovat procesní úspěšnost účastníků řízení. Podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení § 120 s. ř. s. má úspěšný žalobce právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů proti účastníkovi řízení, který úspěch ve věci neměl. Z tohoto pohledu je nutno za úspěšného účastníka považovat stěžovatelku.

[29] Pokud jde o náklady řízení o žalobě, ty spočívají v zaplacených soudních poplatcích ve výši 4.000 Kč (3.000 Kč za správní žalobu a 1.000 Kč za návrh na přiznání odkladného účinku správní žalobě). Náklady řízení před krajským soudem tedy celkově představovaly 4.000 Kč.

[30] Náklady řízení o kasační stížnosti spočívají v zaplaceném soudním poplatku 5.000 Kč za kasační stížnost a odměně advokáta, která zahrnuje odměnu za dva úkony právní služby [převzetí a příprava zastoupení a sepsání kasační stížnosti, tedy úkonů právní služby dle § 11 odst. 1 písm. b) a d) advokátního tarifu], tj. 2 x 3.100 Kč [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu], a paušální částku ve výši 300 Kč za každý úkon (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu), tedy 2 x 300 Kč. Odměna advokátka činí 6.800 Kč. Celkově tedy náklady řízení před Nejvyšším správním soudem představovaly 11.800 Kč.

[31] Žalovaná je povinna stěžovateli uhradit náklady řízení o žalobě i kasační stížnosti v celkové výši 15.800 Kč, a to ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce stěžovatele Mgr. Pavla Maršálka, advokáta.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. dubna 2020

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu